

4.3. Інновації в готельному секторі України

Олена Юрченко

На сьогодні процеси глобалізації зачепили всі сфери світової економіки, в т. ч. світовий ринок готельних послуг, який зазнає істотної трансформації, починаючи з другої половини ХХ ст. Це багато в чому визначається виникненням і просторовим поширенням інновацій. У науковий обіг вперше це поняття ввів американський економіст і соціолог австрійського походження Й. Шумпетер. Працюючи в 1909–1911 рр. професором у Чернівцях, які належали тоді Австро-Угорській імперії, він створив «інноваційну теорію підприємництва». До інновацій Й. Шумпетер відносив нові ресурси; виробництво нового товару, з яким споживачі ще не знайомі, або товару нової якості; нові способи виробництва, ще не випробувані в певній галузі; впровадження нових форм організації, наприклад злиття і відкриття нового ринку та ін. Він вважав, що інновації в економічній системі розподілені не випадково і концентруються у певних секторах [17; 22, с. 237]. Шведський географ Т. Хаггерстранд виявив хвилюву природу цього процесу, стадії та типи дифузії нововведень, заклав основи їх моделювання і провів дослідження на прикладі міграції населення. Він вважав, що активність людини спрямована на пошук і використання ресурсів, які доступні лише в певних просторово-часових ситуаціях. Процес поширення інновацій у просторі отримав назву дифузії нововведень (інновацій) [31; 20, с. 28, 29].

Сьогодні у науковій літературі накопичено значний обсяг вивчення інновації науково-технічної, економічної та соціальної в різних підходах, видах, формах і категоріях. У міру розвитку продуктивних сил сутність поняття «інновація» характеризується не тільки технічним підходом до його визначення, але й соціально-економічним, що особливо простежується в туризмі, у т. ч. в секторі розміщення. Інновації в туризмі досліджувалися такими вченими, як Г. Ю. Александрова, І. Я. Ан-

тоненко, А. В. Гуцол, М. А. Ізотова, О. О. Любіцева, Н. Н. Малахова, Ю. А. Матюхіна, І. Л. Мельник, В. С. Новіков, М. В. Одрехівський, А. С. Слепокуров, Д. С. Ушаков, В. І. Чернікова та ін. Проте залишаються недостатньо розкритими проблемні питання щодо комплексного аналізу поширення інновацій у готельному бізнесі України. Виходячи з цього, метою цього розділу є виявлення особливостей впровадження інновацій України в готельному секторі.

Інноваційна діяльність у готельному секторі спрямована на створення і впровадження нововведень. До інновацій тут можна віднести: використання передових інформаційних і телекомунікаційних технологій, вдосконалення технології надання готельних послуг, створення нових видів готельних послуг, моделей готельного бізнесу, формування стратегічних альянсів, впровадження сучасних форм управління підприємствами і т. д.

Готельний бізнес в останні десятиліття дуже сильно змінився в результаті впровадження інновацій [18, с. 293]. Основними тенденціями його розвитку є:

- 1) утворення готельних ланцюгів;
- 2) поглиблення спеціалізації готельних закладів;
- 3) розвиток мережі малих підприємств;
- 4) введення комп'ютерних технологій;
- 5) орієнтація на екологічність;
- 6) збільшення місткості деяких нових готелів.

Готельні підприємства формуються в результаті взаємодії організаційно-, техніко-, соціально-економічних відносин. Для підвищення конкурентоспроможності на ринку вони об'єднуються в ланцюги, які намагаються розширити свій вплив у світі за рахунок збільшення кількості готелів, просування високих стандартів обслуговування [21, с. 357].

У готельному бізнесі процеси глобалізації найкраще простежуються на прикладі сектору засобів розміщення туристів, у якому транснаціональні корпорації мають форми міжнародних готельних компаній, міжнародних готельних мереж та міжнародних готельних консорціумів. В Україні за останні роки концепція створення готельних мереж набирає все більшу популярність, чисельність яких значно збільшується. Їх готелі представляють туристам послуги світового рівня, інформативну базу даних, отримують зниження загальних витрат,

мають досвід роботи як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. Готельні мережі України можна поділити на дві групи: 1) відомі світові бренди; 2) національні ланцюги.

У глобалізації готельного бізнесу Україна поки що робить перші кроки. Відомі світові готельні ланцюги почали активно освоювати український готельний ринок у зв'язку з проведенням фінальних матчів європейського чемпіонату з футболу у 2012 році. Перший готель міжнародної мережі «Radisson» був побудований в 2005 р. у дипломатичній зоні Києва.

На сьогодні на готельному ринку в різних містах країни вже успішно функціонують 17 готелів десяти міжнародних операторів зі своїми брендами. Причому більшість із них були відкриті за останні 5–6 років і більше половини знаходяться у Києві (табл. 4.15), що є економічно та фінансово вигідним для ділових туристів.

Всі відомі готельні мережі просувають на світовий туристичний ринок високі стандарти обслуговування, мають певний рівень обслуговування, але в українських готелях рівень сервісу тільки почав наблизитися до міжнародного рівня.

Поява всесвітньо відомих готельних брендів на території України має переваги:

- підвищення загального рівня надання готельних послуг;
- покращення іміджу України;
- стимул для покращення рівня обслуговування національних готельних господарств, що вже функціонують;
- позитивний вплив на обсяг туристичних потоків [6].

В цілому, під міжнародним керуванням менше 1 % готельного фонду країни, що свідчить про вкрай низьку ступінь проникнення міжнародних операторів на український готельний ринок. Приблизно половина українських готелів, які працюють під міжнародним оператором, знаходяться в Києві [3]. Так, до 2016 р. максимальну частку готелів м. Київ під управлінням міжнародних операторів мали 5-зіркові готелі, а мінімальну – 3-зіркові. Однак, за даними ЕУ, компанії, яка надає інтегровані послуги у сфері нерухомості, вже до 2019 р. цей показник значно збільшиться для готелів 3- і 4-зіркових і скоротиться для 5-зіркових (табл. 4.16).

Міжнародні готельні оператори розглядають український ринок як перспективний. У їх плани входить будівництво в Україні таких готелів: «Hilton» 5* («Hilton International») на 257 місць; «Swissotel» 5* («Fairmont Raffles Hotel Group») – 513 місць; «Sofitel» 5* («Accor Group») – 576 місць; «Crown Plaza» 4* («Inter Continental

Таблиця 4.15

Міжнародні готельні оператори, які функціонують в Україні

Оператор	Назва готелю	Місце	Рік	Кількість зрок	Номерний фонд
«The Carlson Rezidor Hotel Group»	«Radisson Blu Hotel»	Київ	2005	4	255
	«Radisson Resort & SPA»	Алушта	2006	4	63
	«Radisson Blu Resort»	Яремча	2012	4	252
	«Park Inn by Radisson»	Донецьк	2012	4	171
	«Radisson Blu Hotel», «Kyiv Podil»	Київ	2013	4	164
«Wyndham Worldwide»	«Ramada Donetsk»	Донецьк	2011	3	165
	«Ramada Encore Kiev»	Київ	2012	3	264
	«Ramada Lviv»	Львів	2012	3	103
«InterContinental Hotel Group»	«Holiday Inn Kiev»	Київ	2012	4	208
	«InterContinental Kiev»	Київ	2009	5	272
«Fairmont Hotels & Resorts»	«Fairmont Grand Hotel Kyiv»	Київ	2012	5	258
«Accor Group»	«Ibis Kiev Shevchenko Boulevard»	Київ	2011	3	212
«Starwood Hotels & Resorts Worldwide»	«Four Points by Sheraton»	Запоріжжя	2011	4	164
«Best Western»	«Best Western Sevastopol»	Севастополь	2009	3	106
«Hyatt Hotels Corporation»	«Hyatt Regency Kiev»	Київ	2007	5	234
«Rixos»	«Rixos Prykarpattyа»	Трускавець	2009	5	769
Hilton Hotels & Resorts	Hilton Kyiv	Київ	2014	5	262

Таблицю складено автором за матеріалами: [2; 6; 13; 28]

Таблиця 4.16

Структура пропозиції готелів Києва за типом управління (%)

Кількість зірок	Рік	Готелі під управлінням міжнародних операторів	Інші готелі
3	2016	10	90
	2019	18	82
4	2016	26	74
	2019	45	55
5	2016	87	13
	2019	75	25

Таблицю складено автором за матеріалами: [9]

Hotel Group») – 225 місць; «Renaissance Marriot» 4* («Marriot Hotel International») – 178 місць; «Sheraton Kiev Olympysky Hotel» 5* («Starwood&Resorts Worldwide Inc.») – 196 місць [30]. Компанія «Starwood Hotels & Resorts Worldwide, Inc.» оголосила про заплановане відкриття готелю «Aloft Kiev» у 2017 р. (310 гостьових номерів і 10 номерів класу люкс), який ознаменує вихід бренду «Aloft» на український ринок. «Aloft» задає нові стандарти сегмента готелів середнього класу, радикально змінює цю категорію, пропонуючи своїм гостям новий підхід до дизайну і теплий прийом за доступною ціною. Для кімнат цього бренду характерні високі стелі, великі вікна і дуже зручні ліжка, просторі душові кабінки. Завдяки концепції «стиль за доступними цінами» «Aloft» с більш ніж 75 готелями по всьому світу вже здійснив прорив на ринку готельного бізнесу в містах від Балтимора до Пекіна, від Боготи до Брюсселя [1]. Але показники бізнес-діяльності брендovаних готелів залежать від політичної та економічної ситуації, що склалася в Україні на сьогодні і негативно позначилася на планах розвитку міжнародних операторів в країні. Тому через обмежені фінансові ресурси та негативну динаміку операційних показників у 2014–2015 рр. відновлення будівельних та оздоблювальних робіт дати відкриття нових готелів, будівництво яких було розпочато ще до Євро-2012, переносяться на більш пізні строки до поліпшення соціально-економічної ситуації в країні.

Більшість учасників ринку комерційної нерухомості ставляться до можливостей інвестування в розвиток нових об'єктів обережно. В. Тимочко, керуючий директор, керівник напрямку прямих інвестицій Dragon Capital, зазначає: «На сьогодні з економічної точки зору будівництво нових проектів комер-

ційної нерухомості нерентабельно, за винятком введення в експлуатацію об'єктів на завершальній стадії реалізації через великий обсяг вже інвестованих коштів... Також не варто забувати про тенденції відходу з українського ринку іноземного капіталу, що у першу чергу пов'язано з макроекономічною нестабільністю і бажанням реінвестувати капітал у менш ризиковані ринки» [9].

Іноземні інвестори і девелопери відзначають цілу низку проблем, з якими їм доводиться стикатися в Україні. Результати блиц-опитування серед гравців ринку нерухомості, проведеного фахівцями компанії EY навесні 2016 р., показали основні фактори, що негативно впливають на привабливість галузі:

- непередбачуваність політичної ситуації в довгостроковій перспективі, тісні зв'язки бізнесу з політикою;
- заангажованість судів, неаргументовані перевірки, відсутність механізмів протидії контролюючим органам під час пред'явлення бізнесу необґрунтованих звинувачень, корупція;
- законодавство у валютному регулюванні, що постійно змінюється, валютні ризики;
- відсутність або затягування реалізації анонсованих реформ.

У довгостроковій перспективі у разі поліпшення бізнес-клімату в країні можна очікувати поступове поживлення інвестиційної активності на ринку нерухомості України [9].

Ще в часи СРСР іноземні туристи розміщувалися в готелях марки БММТ «Супутник», ВАТ «Інтурист», які фактично представляли аналоги готельних мереж. У них був більш високий рівень обслуговування порівняно з іншими готелями. Конкуренентоспроможність готелів України та ринкові позиції готельної сфери в цілому повинні зрости за рахунок створення нових національних готельних мереж та долучення їх до транснаціональних готельних груп. На сьогодні національні готельні мережі знаходяться на стадії розвитку. На готельному ринку країни існує три найбільш розвинуті національні готельні мережі. Їх характеристика наведена у табл. 4.17.

Створення національних мереж означає появу нового рівноправного учасника ринку готельних послуг. У 2000 р. з'явилась перша мережа «Premier Hotels and Resorts» (до 2014 р. – «назва Premier International»), яка об'єднує 19 готелів категорії від 5 до 2 зірок у 14 населених пунктах країни [25].

Таблиця 4.17

Національні готельні мережі України

Назва мережі	Кількість готелів у мережі	Загальний номерний фонд	Кількість населених пунктів, де розміщуються готелі
«Premier Hotels and Resorts»	19	більш 2 000	14
«Reikartz Hotel Group»	31	2 142	25
«Royal Hospitality Group»	9	313	4

Таблицю складено автором за матеріалами: [25; 27; 28]

В Україні історія компанії «Reikartz» почалася у 2003 р., коли група бельгійських архітекторів на чолі з Франсуа Рейкарцом (Francois Ryskaerts) придбала старовинний особняк у центрі Львова. Першим готелем мережі завдяки розташуванню в одному з наймальовничіших регіонів країни став курортний готель «Reikartz Карпати» 4*, відкритий у грудні 2008 р. в Жденієво (Закарпаття). На сьогодні мережа налічує 31 готель категорій 3–4 зірки і ця цифра постійно і динамічно зростає. З осені 2014 р. в активі компанії «Reikartz» вже є готель в Швеції, також вона підписала договір про управління готелем «Дачія» рівня 4 зірки, котрий знаходиться у Кишиневі (Республіка Молдова). «Reikartz» є першою національною мережею готелів, яка вийшла за межі України і здійснює управління готелями за кордоном [26].

У 2005 р. в Україні з'явилась «Royal Hospitality Group». За 2005–2015 рр. компанія в різних регіонах країни відкрила 14 готелів європейського рівня, об'єднаних у всеукраїнську мережу «Royal Hotels and SPA Resorts». Кожен готель надає постояльцям не тільки всі умови для комфортного відпочинку, але і широкий спектр супутніх послуг (унікальні оздоровчі процедури, активний відпочинок, SPA-сервіс тощо). Сьогодні мережа компанії «Royal Hospitality Group» складається з дев'яти готелів європейського рівня в різних областях України, розташованих у Києві та таких рекреаційних зонах: Трускавець, Буковель, Ялта [28].

Готелі будуються в цей час як комплекси з розміщенням додаткових послуг для приїжджих за наявності певної кількості комплементарних послуг. Так, у 2013 і 2015 рр. відповідно 32,3 % і 30,5 % готелів (юридичні особи) мали заклади громад-

ського харчування (ресторан, кафе, бар), 14,2 % і 15,2 % – сауни (лазні), 14,0 % і 13,1 % – автостоянки; 12,2 % і 11,7 % – пральні; 6,7 % і 7,4 % – плавальні басейни; 5,3 % і 5,6 % – тренажерний зал; 4,1 % і 4,4 % – перукарні та інші об'єкти інфраструктури [5, с. 89; 16, с. 89].

Готелі зацікавлені у впровадженні інновацій, оскільки це дозволяє їм отримати конкурентну перевагу. Це характерно, насамперед, для міжнародних мережевих готелів, що мають можливості для вкладення значних коштів у розробку. В готельні комплекси широко впроваджуються нові технології, що сприяє спрощенню бронювання місць, посиленню контролю за доходами та витратами, зайнятістю. Комп'ютеризація готелів відбувається за двома основними напрямками: а) підключення їх до світових транснаціональних мереж для швидкого бронювання місць у готелі з будь-якої точки світу; б) автоматизація технологічних процесів з управління готелем. Швидке поширення у готелях отримує Wi-Fi. Відвідувачі сайтів готелів можуть ознайомитися з інтер'єрами номерів, пропонованими послугами і т. д. [21, с. 359].

Новою тенденцією розвитку сектору розміщення є будівництво самих незвичайних і екстравагантних готелів світу, щоб викликати цікавість і прагнення на власному досвіді пережити незвичайні відчуття. Такі готелі розташовані в найнемовірніших місцях і умовах: у стародавніх замках, монастирях і соборах, бочках, підземних бункерах, колишніх в'язницях; фортецях, вітряних млинах, будинку-унітазі, вертольотах, поїздах, на маяках, шхуні та ін. [18, с. 294]. В Україні також з'явилися незвичайні, або нестандартні, готелі, ночувати в яких – саме по собі вже пригода. Кожен мандрівник, що має потребу в тихому і затишному готелі, в різних куточках України може знайти собі таку тимчасову домівку. Це може бути:

– готель «Немо» з дельфінами (Харків), унікальний не тільки для України, але і для всієї Європи. Комплекс включає в себе дельфінарій, океанаріум і центр дельфінотерапії;

– арт-готель «Баккара» (Київ). Зовні схожий на велетенський океанський лайнер, а всередині кімнати, оформлені вінтажними меблями, мають прекрасні панорамні види з вікон на мальовничий Дніпро. З іншого боку готель оточує міський парк;

– міні-готель «Грибова хата» (Поляниця, Івано-Франківська область). Інтер'єр готелю лише з шести номерів з авторськими дерев'яними меблями і рестораном, виконаний у фор-

мі гриба. Ця грибоподібна садиба розрахована переважно на відвідувачів з дітьми. В меню переважають грибні страви;

– дизайн-готель «Історія» (Полянниця, Івано-Франківська область). Концепція стилю цього готелю пронизана духом історії, унікальністю побуту, сервісу та комфорту. Кожен номер готелю присвячений певному періоду української історії: первісний час, трипільська культура, Скіфія, Київська Русь, кріпосне право, княжий період, козацтво, національно-визвольний рух і класика. Гості також можуть ознайомитися з історією України та її національними звичаями на спеціальних курсах;

– комплекс відпочинку «Тридев'яте царство» (Скала-Подільська, Тернопільська область). За зовнішнім виглядом готель схожий на казкову оселю лицарів. Він зроблений з каменю і дерева, а кам'яна огорожа і хитромудрі ландшафтні споруди додають особливий колорит місця. Гості цього місця можуть здійснити прогулянку до карстових печер у селі Кривче.

Ці та інші незвичайні готелі підсилюють туристичну привабливість регіонів України.

Розвиток готельного господарства як у світі, так і в Україні, в цілому, проводиться з урахуванням екологізації, з використанням сучасного устаткування, новітньої техніки й «безвідходних» технологій. При цьому архітектурне та планувальне рішення будинку повинне бути доступно в ціні й забезпечувати економічність його експлуатації. Сьогодні екологізація готельного продукту пов'язана, з одного боку, з необхідністю збереження природного довкілля, з іншого – зі зростанням попиту туристів на екологічно безпечні послуги та товари. Під час будівництва готелей враховують особливості навколишнього ландшафту й необхідність його збереження, природно-кліматичні фактори (температура й вологість повітря, інсоляція, кількість опадів, швидкість і напрямок вітру і т. д.). В його інтер'єрі та обладнанні повинні використовуватися екологічно безпечні матеріали, «безвідходні» технології, а в ресторані – екологічно чисті продукти та напої і т. д.

У деяких країнах екологія готелів перетворилася на концепцію їх діяльності, що ґрунтується на 12 основних критеріях, розроблених міжнародним комітетом, та включає в себе екологічний менеджмент на підприємстві, моніторинг споживання води та енергії, утилізацію відходів, підвищення екологічної обізнаності серед персоналу та гостей, співпрацю із міс-

цевою спільнотою, в якій знаходиться готель [4]. Кожна країна до міжнародної системи оцінки додає національні критерії, які враховують місцеві особливості, але не суперечать міжнародним стандартам.

Створення та розвиток екоготелів є новим трендом функціонування сфери готельного господарства для нашої країни. Впровадження екологізації готельних підприємств сприяє підвищенню їх туристичної привабливості і дає конкурентні переваги на туристичному ринку. В Україні найактивніше екологічною сертифікацією підприємств готельного господарства займається Green Key («Зелений Ключ»), яка є одним із п'яти проектів міжнародної недержавної незалежної організації Foundation for Environmental Education (Міжнародної організації з екологічної освіти). Вони найбільш поширені на рекреаційних та туристично привабливих територіях. Екологічну сертифікацію Green Key мають 15 готелів (табл. 4.18). За кількістю таких готелів Україна займає 4 місце після Франції (226), Данії (86) і Німеччини (27) [12]. Але екоготелів у країні не вистачає.

Впровадження та освоєння інновацій дозволяє готелям отримати конкурентну перевагу. Найчастіше це притаманне великим готелям, які мають можливості для вкладення значних засобів у розробку інновацій. Прикладом може бути великий, затишний

Таблиця 4.18

Готелі України, що пройшли екологічну сертифікацію Green Key

Місце розташування	Назва еко-готелю
м. Київ	«Radisson Blu Hotel», «Rus Accord Hotel», «Баккара Арт-готель»
Київська область	«Maison Blanche» (Березівка) «Екодім», «Maison Blanche (Mytnitsa) Екодім»
м. Львів	«Reikartz Dworzec Lviv», «Reikartz Medievale Lviv», «Дністер Прем'єр Готель»
м. Миколаїв	«Reikartz Рівер Миколаїв»
м. Запоріжжя	«Reikartz Запорізький»
м. Дніпропетровськ	«Reikartz Дніпропетровськ»
м. Харків	«Reikartz Харків»
Закарпатська область	«Ковчег»
АР Крим	«Красотель-Левант», «Готель Ореанда»

Таблицю складено автором за матеріалами: [12]

і при цьому недорогий «Premier Hotel Rus», який розташований в самому центрі бізнес- і туристичних кварталів столиці. Він став улюбленим місцем ділових зустрічей Києва, різнопланових бізнес- заходів завдяки великій кількості конференц-залів, їх технічному оснащенню і різній конфігурації. На території готелю є своя парковка, також можна взяти на прокат автомобіль. Гостям надаються гіпоалергенна постільна білизна. Готель є активним учасником програми із захисту навколишнього середовища і за відповідність міжнародним екологічним вимогам відзначений міжнародним сертифікатом Green Key. Він одним із перших у Києві почав упроваджувати для гостей «зелені» програми лояльності. Так, проаналізувавши досвід роботи з гостями, менеджмент «Premier Hotel Rus» спрогнозував, що буде рости попит на послугу «підзарядки» авто, і першим встановив на своїй території зарядну станцію для електромобілів. Вона здатна одночасно зарядити два електромобілі, електроскутери або електровелосипеди від 3,3 кВт. Користування такою послугою для гостей готелю безкоштовне, а інші водії за необхідності платять тільки за користування паркувальним місцем. Обладнання станції дозволяє за 6–8 годин зарядити автомобіль, що дуже зручно для учасників українських та міжнародних конференцій, які проходять протягом робочого дня в цьому готелі. Слід зазначити, що парк таких автомобілів зростає, а їх власники вибирають місце для відпочинку, де є можливість підзарядки транспортних засобів. На початку 2016 р. в Україні налічувалося близько 700 електромобілів, а за прогнозами, до кінця року їх може бути понад 2 000 [14].

Впровадження інновацій і висока якість обслуговування в готелях підвищує їх конкурентоспроможність і рейтинг на ринку готельних послуг. Свого роду інновацією можна вважати заохочення кращих готелів премією та публікацію їх рейтингів на національному, європейському чи світовому рівнях, що створює певний стимул для вдосконалення готельних послуг і технологій у конкурентній боротьбі за клієнта.

Єдиною професійною премією індустрії гостинності України є «Ukrainian Hospitality Awards®», яка заснована Клубом готельєрів та рестораторів «Hoteliero®». Її основна мета – визначення кращих готелів України, формування її позитивного іміджу на світовому рівні і, в кінцевому рахунку, підвищення туристичної привабливості країни на світовому ринку туризму. У 2015 р. Премія відзначила своє 5-річчя. З нагоди цієї по-

дії переможці отримали нагороди нового зразка, розроблені компанією «Lasvit», чеським брендом, який вже багато років створює дизайнерські вироби зі скла, світлові інсталяції і арт-об'єкти. За звання кращих змагалися 134 готелі з 35 міст України, а у фінал Премії-2015 вийшло 30 готелів. Оцінка готелів залежала від думки експертного журі і від рейтингу в міжнародній системі онлайн-бронювання, тобто від вражень гостей кожного готелю [7]. У результаті в рамках Премії за 14 номінаціями були названі кращі готелі України 2015 р. (табл. 4.19).

Кожен з цих готелів має певні переваги, що робить відпочинок у них незабутнім. Наприклад, 5-зірковий «Fairmont Grand Hotel Kyiv», розташований у центрі історичного київського району Поділ, до послуг гостей пропонує просторі номери площею від 40 кв. м, Wi-Fi, затишний ресторан Vogue з чудовим меню європейської, китайської та української кух-

Таблиця 4.19

Кращі готелі України 2015 року

Номінація	Назва готелю	Місце знаходження
Кращий Luxury-готель	«Fairmont Grand Hotel Kyiv»	Київ
Кращий Green-готель	«Таор Карпати»	Львівська область
Кращий Спорт-готель	«Radisson Blu Resort Bukovel»	Івано-Франківська область
Краща програма з корпоративної соціальної відповідальності	«Premier Palace Hotel Kharkiv»	Харків
Найкраща маркетингова кампанія	«Premier Palace Hotel»	Київ
Кращий Бізнес-готель 5*	«InterContinental Kyiv»	Київ
Кращий Бізнес-готель 4*	«Alfavito»	Київ
Кращий Бізнес-готель 3*	«GagariNN»	Одеса
Кращий Апартамент-готель	«Senator Apartments Maidan»	Київ
Кращий Бутік-готель	«Hotel 19»	Харків
Кращий SPA-готель	«Mirotel Resort&Spa»	Трускавець
Кращий Заміський готель	«Relax Park Verholy»	Полтавська область
Кращий Курортний готель	«Radisson Blu Resort Bukovel»	Івано-Франківська область
Відкриття року	«Relax Park Verholy»	Полтавська область

Таблицю складено автором за матеріалами: [7]

ні, бар з широким вибором напоїв, лобі-кафе Sweet Book Pastry&Library, де можна замовити смачну каву з десертом і почитати книгу, спа-салон, тренажерний зал, приватну парковку [15].

Туристичний портал TripAdvisor, найбільший у світі сайт для любителів подорожей, де можна прочитати відгуки людей (225 млн відгуків про майже 5 млн туристичних об'єктів, міста і країни, готелі і ресторани, курорти і визначні пам'ятки), у 2015 р. опублікував рейтинг 25 кращих готелів України. Одинадцять із них (або 44 %) знаходяться у Києві, решта – у Львові, Одесі, Харкові, Запоріжжі, Донецьку, Буковелі та інших містах [23; 29]. Ці дані ще раз підтверджують територіальну концентрацію найкращих готелів в туристичних центрах і курортних зонах країни.

Останні 20 років уподобання туристів зміщуються на користь відпочинку на природі. В Україні також стає популярним органічний рух: будують готелі з натуральних матеріалів, а для харчування пропонуються екологічно чисті продукти від місцевих виробників. Такі готелі мають попит для відпочинку від стрімкості міського життя, а також можливості зміцнити своє здоров'я і відновити сили після постійних стресів. Якщо в Центральній Америці, Африці, Океанії екоготелі розташовуються переважно на важкодоступних територіях (включаючи джунглі), то в Україні вони побудовані в мальовничих місцях, не зіпсованих урбанізацією і з високою транспортною доступністю.

Екотуризм в Україні найчастіше пов'язаний із проживанням в екокотеджах, у садибі чи на хуторі. Серед них можна виділити: екокурорт «Віта Парк Ізки» (Закарпатська обл.), замський клуб «Шишкін», садиби «Соколинний хутір», «Андріївські озера» або «Кінний двір» (Чернігівська обл.), екокурорт «Хутір тихий» (Чернівецька обл.), садиба «Родинне гніздо» (Вінницька обл.), екокурорт «Шешори» (Івано-Франківська обл.), садиби «Звенигород» або «Медова» (Київська обл.) та ін. [10].

В Україні багато красивих, екологічно чистих місць, які можна називати екокурортами. Але щоб розвиток їх інфраструктури не зашкодив природі, необхідно впроваджувати свою систему екологічної сертифікації.

Таким чином, аналіз показав, що на ринку готельних послуг України успішно впроваджуються інновації з метою залучення якомога більшої кількості клієнтів, зацікавивши своїм

готелем, брендом; привабити до себе гостя і зробити його постійним клієнтом і, тим самим, збільшити прибуток підприємства. Готельний бізнес характеризується диверсифікацією своєї діяльності та креативним підходом. Швидко розвиваються нові технології будівництва готелів, з'являються нові сегменти ринку, що задовольняють різноманітний попит туристів. Важливою інновацією розвитку готельного господарства в Україні є поява готельних операторів. У конкурентній боротьбі між готелями все більше значення набуває незвичайність та унікальність готельних установ.

Для вирішення проблем подальшого інноваційного шляху розвитку готельного бізнесу України необхідно розробити стратегію та політику його розвитку, де були б визначені найбільш важливі завдання галузі та необхідний для цього механізм та інструментарій. Інноваційна стратегія розвитку готельного сектору повинна бути спрямована на розробку ефективних шляхів його розвитку шляхом реалізації нововведень з урахуванням внутрішніх і зовнішніх факторів і наявних ресурсів. Інноваційна політика держави повинна включати в себе комплекс заходів щодо створення сприятливих умов розвитку індустрії готельного бізнесу і всебічного задоволення потреб туристів, нових конкурентоспроможних продуктів і послуг, впровадження сучасних технологій управління в секторі розміщення.

Впровадження інновацій має відбуватися як на рівні держави, так і на рівні самих готельних підприємств. Подальше інноваційне зростання дозволить підняти конкурентоспроможність України на світовому ринку готельної нерухомості. Однак це можливо у разі нормалізації економічної і політичної ситуації в країні та створення умов для інвестиційної привабливості готельного сегмента.

Література

1. Бренд Aloft виходить на український ринок [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://prohotelia.com.ua/2013/08/aloft-kiev/>.
2. Буряк Т. В. Розвиток контрактного управління готельними мережами в Україні [Електронний ресурс] / Т. В. Буряк // Економіка. Управління. Інновації. – 2013. – №1(19). – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/burak.htm

3. Бутова Н. В. Перспективи інтеграції України в міжнародний ринок готельних послуг [Електронний ресурс] / Н. В. Бутова. – Режим доступу : http://visnyk-onu.od.ua/journal/2016_21_4/04.pdf.
4. В Україні перший еко-сертифікований готель – Radisson Blu // Туристичні новини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.tourismnews.com.ua/news-235.html>
5. Колективні засоби розміщування в Україні у 2015 році : статистичний бюлетень. – К. : Державна служба статистики України, 2016. – 200 с.
6. Кучай О. В. Брак готелів міжнародних операторів як фактор, що стримує розвиток туризму в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Кучай // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2014. – № 6. – Режим доступу : <http://nonproblem.com/content/brak-goteliv-mizhnarodnih-operatoriv-yak-faktor-shcho-strimuie-rozvitok-turizmu-v-ukrayini-kuchay-ov>
7. Названы лучшие отели Украины 2015 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://prohotelia.com.ua/2015/12/ukrainian-hospitality-awards-2015/>
8. Настоящий отдых на природе. Экоготели [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.roditeli.ua/semya/leisure_rest/eco-hotels_eko-kurort
9. Обзор рынка коммерческой недвижимости в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-ksbd-trends-03-2016-real-estate/\\$File/ey-ksbd-trends-03-2016-real-estate.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-ksbd-trends-03-2016-real-estate/$File/ey-ksbd-trends-03-2016-real-estate.pdf)
10. Оболенцева Л. В. Готельний бізнес в Україні: тенденції та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Л. В. Оболенцева. – Режим доступу : http://www.ahmerov.com/book_1258_chapter_22_3.5_Gotelnij_bznes_v_Ukran_tenden_ta_perspektivirozvitku.html
11. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід : монографія / кол. авт.; за ред. А. Ю. Парфіненка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 280 с.
12. Остапенко Я. О. Статистичний аналіз підприємств готельного господарства та прогнозування його розвитку [Електронний ресурс] / Я. О. Остапенко. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/256.pdf>
13. Отель Hilton Kyiv [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.booking.com/hotel/ua/hilton-kyiv.ru.html>
14. Первый киевский отель установил зарядную станцию для электромобилей [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://prohotelia.com.ua/2016/04/electric-vehicle-charging-stations/>
15. Почувствуйте себя знаменитостью благодаря великолепию сервису в Fairmont Grand Hotel Kyiv [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.booking.com/hotel/ua/fairmont-grand-kiev.ru.html>
16. Туристична діяльність в Україні у 2013 році : статистичний бюлетень. – К. : Державна служба статистики України, 2014. – 272 с.

17. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) / Й. Шумпетер ; пер. с англ. – М. : Прогресс, 1982. – 455 с.
18. Юрченко О. Інновації в готельному бізнесі на сучасному етапі / О. Юрченко // Вісник Львівського університету. Серія : Міжнародні відносини. – 2014. – Вип. 34. – С. 292–300.
19. Юрченко О. Є. Інфраструктура туризму / О. Є. Юрченко, С. О. Юрченко // Туризм і системі пріоритетів регіонального розвитку : монографія / за ред. проф. В. В. Александрова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – С. 212–235.
20. Юрченко О. Є. Сучасні тенденції розвитку світового туристського простору / О. Є. Юрченко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Науковий журнал. – 2012. – № 6 (65). – С. 28–33.
21. Юрченко С. А. Современные мировые тенденции развития готельного бизнеса / С. А. Юрченко, Е. Е. Юрченко // Развитие индустрии туризма и гостеприимства в контексте трансграничного сотрудничества : материалы международной научно-практической конференции (г. Белгород, 26–28 марта 2014 г.) / отв. ред. О. К. Слинкова. – Белгород : ЭПИ-ЦЕНТР, 2014. – С. 357–360.
22. Юрченко С. О. Міжнародний туризм : навчальний посібник [для студентів спеціальностей «Туризмознавство», «Міжнародні економічні відносини»] / С. О. Юрченко, О. Є. Юрченко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 328 с.
23. 25 лучших отелей Украины по версии TripAdvisor [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://bit.ua/2015/01/trip-advisor-ukraine/> 39
24. Hilton Kyiv [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.hilton.ru/hotels/hilton-kyiv/?WT.mc_id=zELWAKN0EMEA1HI2DMH3LocalSearch4DGGenericx6KBPHINI
25. Premier Hotels and Resorts Ukraine [Electronic recourse]. – Way of access : https://www.phnr.com/about_us
26. Premier Hotels and Ukraine [Electronic recourse]. – Way of access : <https://www.phnr.com/ua/our-hotels>.
27. Reikartz Hotel Group Ukraine [Electronic recourse]. – Way of access <https://www.reikartz.com/ru/hotels>
28. Royal Hospitality Group Ukraine [Electronic recourse]. – Way of access : <http://rhg.com.ua/about.html>
29. TripAdvisor Ukraine [Electronic recourse]. – Way of access : <https://timesnet.ru/tags/839/>
30. Ernst & Young [Electronic recourse]. – Way of access : <http://www.ey.com/UA/uk/Industries/Real-Estate>
31. Hagerstrand T. Spase, Time and Human Conditions / T. Hagerstrand. – London; New York; Prentice Hall International, 1975. – 348 p.